

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

«Danica» izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr.
V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za 1/2 leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide »Danica« dan poprej

Tečaj XLVIIl.

V Ljubljani, 27. kimovca 1895.

List 39.

Nebeški Kraljici.

Pozdravljena bodi, prečista Devica.
Nad angeljske kore povzdignjena si!
Nebes si in zemlje postala Kraljica,
V svitlosti neskončni zdaj vladaš nam Ti.

Zvesto se spolnila beseda je Tvoja:
Vsi narodi Tebe blagrujejo zdaj,
Časti in slavi Te jezikov brez broja,
Časti in slavi Te izvoljenih raj.

Dovoli še meni, preblažena Mati,
Da v zborn. slovesnem Te tukaj častim,
Nevredene sem sicer pred Te se podati,
V zaupanji vendar pred Tako klečim.

Dobrotljivo ozri s prestola se name,
Razdeni tovrážne mi greha vezi,
Pomoči nobene svet nima več zame,
Zato pa, Marija, pomagaj mi Ti!

Vsestranske bridkosti grené mi življenje,
Skušnjave nebesa mi vzeti želé,
V tej sili pa k Tebi mi gre hrepenenje,
Mogočna Kraljica, usmili se me.

Zavzdigni roko in odženi sovraga,
Slabotnemu meni daj novih moči,
Ker Tvoja beseda veliko pomaga,
Izprosi pri Bogu usmiljenja mi.

V nebes veličastvo pošlimo vsi želje,
Kar zemlja ima nas sirotnih otrok,
Tam gori pripravlja nam večno veselje
Marija Kraljica, utihne nam jok.

Povzdignimo danes k Njej svoje poglede,
In zdihnimo k Materi naši serčno:
Marija, o varuj nadloge in bede,
Odprl nam zveličavno skoraj nebo!

J. P. Belostenski.

Okrožnica

Nj. Svetosti Leona XIII
o rožnem vencu.

Častitljivi Bratje!

Pozdrav in apostolski blagoslov!

Častitljivo je, mogočno in nezmerno dobrotno Pomočnico kerščanskega ljudstva, deviško Božjo Mater, toliko z vedno glasnejšo hvalo poviševati, kolikor z vedno bolj živim zaupanjem na pomoč klicati. Saj nam daje tista nezmerna množina dobrot, katere se razlivajo po nji vedno bogatejše na dolgo in široko, nov povod, da se k nji zatekajmo in jo hvalimo. Zavoljo te velike dobrotelčnosti tudi se ne pogreša pri katoličanih dolžna zahvalna vdanost; kajti, če le kedaj, moremo v sedanjih, za vero tako bridkih časih opazovati, kako se zbuja in sveti v vseh stanovih ljubezeu in češčenje do blažene Device. Jasne priče za to so zopetna vstanovljenja in pomnoževanja pod njenim varstvom stoječih družb, njenemu Imenu posvečenih cerkvá, mnogobrojna pobožna romanja k njenim svetiščem, zbori za posvetovanje, kako bi pomnožili njeno slavo, in drugo, kar je silo dobro in srečno za prihodnost. Zlasti je spomina vredno, in tudi Mi s posebno zadovoljnostjo omenjamo, da pridobiva med mnogimi načini Marijinéga češčenja rožni venec, ta koristna molitev, vedno večjo veljavo in se vedno bolj razširja.

To Nas, kakor smo že rekli, nezmerno veseli, ker ne majhen del pastirske skerbi smo posvetili pospeševanju rožnega venca, kajti videli smo jasno, kako dobrotno Nas podpira nebeška Kraljica, in zato upamo, da bode z Nami, da

moremo prenašati skerbi in bridkosti, katere prineso bližnji dnevi. —

Toda od moči rožnega venca pričakujemo bogatejše pomoči za obvarovanje kraljestva Kristusovega. Več kakor enkrat smo že povedali, da se Naše sedanje delovanje prav posebno ozira na to, da se od Cerkve ločeni narodi nazaj povernejo, in smo ob enem naglašali, da se mora iskati srečnega izida pred vsem v molitvah in prošnjah do Boga. Ravno to smo razodeli pred kratkim, ko smo priporočali posebnih molitev k svetemu Duhu na binkoštni praznik, kar se je tudi z največjo radovoljnostjo storilo. Toda z ozirom na važnost in težavnost stvari in na dolžno stanovitnost v vsaki čednosti se glasi prav primerno opomin aposteljna: „Bodite stanovitni v molitvi“ (Kol. 2, 2), toliko bolj, ker že doseženi vseh tej stanovitnosti daje nekako sladko spodbudo. Zato, častiti Bratje, ne bode nič bolj prijetno, kakor če Vi in Vaši verniki mesca oktobra z Nami vred prav priserčno prosite deviško Mater z molitvijo sv. rožnega venca. Važne vzroke imamo, da Njenemu varstvu Svoje osnove in želje nadepolno zaupamo.

Skrivnost nezmerne ljubezni Kristusove do nas se tudi v tem očitno kaže, da je umirajoč svojo mater učencu Janezu zapustil kot mater s spomina vrednimi besedami: „Glej, tvoj sin!“ V Janezu je pa Kristus po stanovitnem mnenju svete Cerkve zaznamnoval človeški rod, zlasti tiste, ki se mu bodo pridružili v veri, in primerno tej misli pravi sv. Anzelem Kanterburški: „Kaj se more bolj častitljivo ceniti, kakor da si Ti, o Devica, mati tistih, katerih oče in brat postati se je Kristus ponižal?“ (Or. 47, olim. 46.) Velikodušno je Ona prevzela in pregledala dolžnosti te pomenljive in težavne službe, ko je bila že pri zadnji večerji pričela to opravilo.

Že takrat je pervencem kersčanstva čudovito stala na strani s svetostjo svojega izgleda, z veljavnostjo svojega sveta, s sladkostjo tolažbe, z močjo svoje svete molitve, in je tako v pravem pomenu se kazala mater sv. Cerkve in učenico ter kraljico aposteljnov, katerim je sporočila tudi tiste božje obljube, katere „je v sercu ohranila.“ —

Iz tega razvidimo, koliko visokost in moč je zadobila, odkar se je povzpela k svojemu Sinu do verhunca nebeške radosti, katera se spodobi njeni časti in blišču njenih zaslug. Kajti od takrat je začela po božjem sklepu tako varovati vso Cerkev in nam tako kot mati na strani stati, ter nam pomagati, da je kot pomočnica k skrivni delavnosti človeškega odrešenja; torej je z neskončno močjo obdarovana in biva

pomočnica vednih dotokov milosti iz one skrivnosti (odrešenja). Zato so po pravici kerščanske duše navezane na Marijo, kakor po ravnem nagibu gnane in izročajo zaupljivo svoje namene in dela, svoje stiske in veselja, in priporočajo sebe in kar imajo njeni skerbi in dobroti kakor otročiči. Zato so jo po vsi pravici pri vseh narodih in obredih hvalili in slavili, kar se je v teku stoletij vedno bolj zvikševalo: med mnogim drugim se je glasilo, kako „je naša Gospa in srednica“ (S. Bernard. Serm. 2. in adv. Domini n. c.), „obnoviteljica vesoljne zemlje“ (S. Tharas. Orat. in praesent. Deiparae), „donositeljica darov Božjih“ (in Off. Graec. VII., dec. Θεοτοκίον post oden 9.) — (Dalje nasl.)

Pogreb po č. gospodu Juliju Čuku, kaplanu v Dobropoljah.

Žetev je velika ali delavcev je malo, tako je rekel Jezus svojim aposteljnem in to še vedno velja. Žetev je res velika, dela je povsod dovolj, ali delavcev je malo. To pričajo mnoga prazna mesta, kjer težko duhovna čakajo in hrepené po njem in tedaj še le sprevidijo, kaj je duhoven in ga potem bolj cenijo, če ga dobé. Zato je velika škoda, če umerje že priletel duhoven, utrujen delavec v vinogradu Gospodovem, koliko še le, če umerje delavec v moči svojega življenja. In tacega čverstega delavca, v cvetju njegove mladosti je pokosila smert — č. g. Julija Čuka, vnetega duhovnega pastirja v Dobropoljah. Star je bil še le 35 let — res škoda — neprizanašljiva si smert, ali vender tudi usmiljena, ker rešila si ga dolge bolezni, rešila trudapolnega, jako odgovornega duhovskega dela, ker tudi odgovornost se z leti nakopičuje.

Kako je bil priljubljen pokojni g. Julij, nam priča njegov pogreb. Bil je res nekaj ne navadnega na deželi, ker zbralo se je čez 30 gg. duhovnov. Prišli so iz kraja njegove perve službe, iz Logatca, prišli so z Iga, njegove druge službe, prišla je skoraj vsa dekanija Ribniška, na čelu jim preč. g. kanonik Kljun, prišli so njegovi gg. sošolci, prišli njegovi sorodniki.

Res, ginljivo je bilo videti, kako se je pomikal sprevod v cerkev od kaplanije, kjer so mu gg. pevci zapeli za slovo; vse polno ljudi je stalo in videl si marsikako solzno oko, ki gotovo ni bilo brez pomoči pri Bogu, lajšale so te solze gotovo njegovo terpljenje, če je še v vical terpel.

V cerkvi so se odpele cerkvene molitve, in veličastno se je razlegalo po lepem hramu božjem

to lepo cerkveno petje; koliko olajšave njegovi blagi duši! Bralo se je tudi več ss. maš, in gotovo se je vsak nanj spomnil in res srečen je bil. Bog mu je bil milostljiv posebno tudi s tem, da mu je uaklonil tak dan za pogreb, da so se smele brati černe sv. maše.

Poslovil se je od umerlega njegov sošolec velečast. gosp. Kalan v lepem govoru, v katerem je omenjal lepe čertice iz njegovega življenja, ki so kazale njegovo pobožno, za zveličanje duš vneto serce.

Iz govora č. g. sošolca se povzema posebno pokojnega vestnost pri molitvi, katero je posebno skerbno in lepo opravljal. Kazal nam je govornik pokojnika kot izverstnega kateheta, učitelja otrok, kar je pač velika hvala in gotovo bodo učenci njegovi molili zanj, ko zvedó, da je umerl njih dobri gospod učenik. Posebno se ga bodo pa spominjale njegove zadnje ovčice, dobri, pobožni Dobrepoljci, ter bodo zanj molili na njegovem grobu, molili zanj pri sv. maši, molili zanj doma sv. rožni venec. Saj je tudi on za nje molil in moli še sedaj naj si je ali v nebesih, ali še v vicah. Tako je prav, da drug za drug zega molimo, tako pokažemo kerščansko ljubezen do njega.

Pređen se pa od njega poslovimo, hočemo še nekaj zanj storiti, zasaditi cvetlico na njegov grob. Sv. Terezija je zvedela, da je umerl njen spovednik. Vedela je težko odgovornost duhovnikovo. Zato ona prosi Boga zanj in ponudi Bogu svoja dobra dela, svoje zasluženje, naj jih Bog njemu nakloni. Tako dela, in glej čudo, sv. Terezija vidi ob svoji strani tega duhovnega v mladeniški dobi v nebesa iti, dasiravno je umerl že priletel. Tako ga je rešila iz vic. Ali ga tudi mi ne bomo? Da, hočemo ga, ako še kaj potrebuje. Kdor to bere ali sliši, naj stori po zgledu sv. Terezije, ali naj še drugim pové, da zanj darujejo vsa svoja dobra dela, vse svoje zasluženje, naj to njemu ali drugim dušam v vicah zaleže. S tem nič ne zgubimo. Bog nam bo vse povernil, saj sam pravi: „Dajte, in se vam bo dalo z natlačeno, verhano mero!“ Če tako storiš, glej, imaš potem po vsakem sv. obhajilu popolen odpustek, ako moliš še 5 Očenašev v namen sv. Očeta, in vsak ponedeljek, ako k sv. maši greš in moliš še 5 Očenašev v papežev namen, imaš zopet popolen odpustek. Če je pa kateri zadržan v ponedeljek k sv. maši iti, velja za ta odpustek že nedeljska sv. maša. Glej, tako se ti precej že tu poverne. To dejanje se imenuje veliko, dušno djanje ljubezni — to je velikanski dar za ranjcega gospoda Julija, ali sploh za duše v vicah.

S sv. Cerkvijo recimo vsi pri njegovem grobu:

Gospod, daj mu večni mir in pokoj.
In večna luč naj mu sveti.

Naj v miru počiva. Amen. (3krat 60 dni odpustkov, 100 dni enkrat na dan.)

Moža je umorila — prestrašno se pokorila!

Ker zakonska nezvestoba ni prav redka nesreča, zato utegne prav priti, da se naslednja prežalostna dogodba po „Danici“ razglasi, po okoliščinah tudi porabi v pridigah in kerščanskih naukah. —

Zakonska žena, po imenu Krükel, nekatere ure od Trevira na Nemškem, je s pomočjo neke zaveržene spáke svojega moža umorila. Porotniki so jo obsodili v smert. V ječi se je spreobrnila.

Deželni časnik v Treviru je 16. avg. 1893 v svarilo in poduk prinesel naslednje poročilo, kako da je vdova Krikel iz Pohlbacha preterpela smertno kazen.

Obsojenki je bilo 7. avgusta popoldne ob 5ih, tedaj 13 ur poprej naznanjeno, da bo ob glavo djana. Pričujoči so bili pri tej napovedi: državni pravdnik, ječár, jéčni zdravnik, jéčni duhoven, za usmertenje odločeni rabelj in nekaj družega vradnega osebstva, ter je derž. pravdnik v imenu kraljevega veličanstva bral obsodbo. Od tega trenutka se je jetniški duhoven z vso duhovsko skerbjo in vdanostjo pečal za ubogo obsojenko, da bi jo dobro pripravil za srečno smert. In res se je tako vdana in skesana pripravljala na smert. da so vsi stermeli. Od 5ih do 7ih si je duhoven prizadeval, jo najpervo tolažiti in tako pripraviti, da se je v strašno osodo voljno vdala. Nato se je poslavljal od svetá in od svojih domačih in prosila je gosp. duhovna, da naj ji pomaga pri zadevnih pismih, ki jih je še pisala do svojih domačih. Med solzami, ki so vidno izhajale iz globočine serca, se je poslavljal v pismih in prosila je, naj ji odpustijo vse, kar je hudega storila. Eno teh pisem se glasi:

„Ljuba mati, bratje, svakinja in ljubi otroci! Ko Vam te zadnje verste pišem, tekó mi tihe solze čez lica, so pa solze resničnega kesanja in tihe vdanosti v mojo osodo; v tem življenji Vas ne bom več videla; ko Vam to pismo pride v roke, me ne bo več med živimi. Strašna misel. Toda pripravljena sem; za vse, kar sem storila, se rada pokorim ter hočem v božjo voljo vdana umreti. Prosim Vas, odpustite mi vse, kar sem storila, molite v ljubezni za-me, da bi mi po-

magal ljubi Bog. Tudi prosim svojega starega duhovnega pastirja in vse, kateri me poznajo, naj odpustijo gerdobijo in sramoto, ki sem jo s svojim življenjem pripravila nad svojo ljubo domačijo. O, naj bi si vsi k sercu vzeli, kam je greh zmožen pripeljati človeka. Pa, žali, prepozno je, in hvalim ljubega Boga, da mi je dal milost, da se bom v miru in pokojna s tega sveta ločila. Bog mi je odpustil, in pred svetom bom za svojo pregreho s kerščansko smertjo v vsi ponižnosti zadostila. Edina prošnja, ki jo še imam, delajte lepo z mojo ljubo materjo v njih žalosti in bridkosti do zadnjega trenutka njih življenja. Z Bogom, ljuba mati, ljubi bratje in ljuba svakinja in otroci. Po Božji milosti se bomo na unem svetu zopet videli; molite za-me. Pozdravljam Vas tedaj poslednjikrat. Spominjajte se me v ljubezni in še enkrat, odpustite mi vse v obličji smerti. Vaša Vas ljubeča hči, sestra in svakinja in teta. Amen. Storite to dobroto in dajte to pismo brati našemu duhovnemu pastirju (katoliškemu župniku), da bi se mene spominjali pri sv. maši in v molitvah; z Bogom. V Treviru 7. avg. 1893. Zvečer ob 6^{1/2}. Jutri zjutraj ob 6ih me ne bo več med živimi. Bog mi pomagaj.“

Potem, ko je spisala pismo, se je z dovoljenjem poslovila s svojimi bližnjimi sojetniki, in to s tako ginljivo kerščansko šego, kakor bi bilo komaj misliti. Med solzami in zdihovanjem so ji podajali roke, in ona je vse prosila, da naj molijo zanjo. To je bil trenutek, tehtniši kot tisuč pridig, naznanje notranje vdanosti in verske moči, v resnici junašk.

Potem se je začela pripravljati na dolgo spoved od vsega svojega življenja. Po globoko skesani spovedi je bilo močno ginljivo, ko je proti 10em po noči gredé iz cerkve le še vedno poklekovala pred S. Rešnjim Telesom in se priporočevala Zveličarju, Materi Božji in sv. Jožefu. Po mili besedi duhovnega očeta se je vernila v stanico. Tam je nadaljevala zahvalo, in molila je rožni venec in litanije presv. Serca Jezusovega ter druge molitve. Brez utrujenja se je pripravljala celo noč na smertno uro; le prav malo časa se je naslonila na posteljo, kakor je nadzornica pozneje pravila, in precej je z njo zopet jela moliti rožni venec. O 1/4 je šla zadnjič v cerkev, kjer je bila zanjo sv. maša in prejela je sv. obhajilo. Tudi zdaj se je komaj dala ločiti od Najsvetejšega. Ob 5ih je na prigovarjanje vžila samo nekatere požirke kave.

Zadnjo uro se je vse storilo, da bi se ji zljajšala smertna bridkost. Duhovni pastir ji je bral „Pasijon“, terpljenje Kristusovo, in molil z njo molitve za umirajoče, potem poslednje od-

stavke žalostnega rožnega venca, vero, upanje, ljubezen in še enkrat skesanje čez vse grehe. Sama kar nič ni prejenjala moliti. Poslednjič je pokleknila na gola tla in molila je z jasnim glasom k Materi Božji, ni se tresla, ne jokala. Poslednjič se je zahvalila globoko ginjenemu duhovnemu očetu za vse in pred vsem, da je rešil njeno dušo.

Proti 6tém ji je nadzornica oblekla njeno černo obleko in lase razpustila. Vse je voljno dopustila, rekoč: „No, v imenu Boga, Jezusa, Marije, Jožefa: bodite mi na pomoč, in poterjena z mašnikovim blagoslovom, spremljana od svojega gosp. duhovnega pastirja stopala je zdaj na morišče.“

Ginljivo je prašala, če sme tudi po poti še moliti. Duhoven ji reče, prav, že sme moliti in sam bode z njo molil; in molila je na glas: „Češčena - Marija.“

Poročevalec k temu pristavlja: Še nikoli nisem moči ene „Češčena-Marije“ in besed „Sveta Marija, Mati Božja, prosi za nas grešnike zdaj in ob naši smertni uri, Amen“ tako živo občutil, kakor na tem potu na morišče. Vedno ravno tista molitev, tiste besede, in vendar kako pretresajo kosti in mezeg? . . .“

Križec za umirajoče, kterege ji je podal duhoven, je terdo držala v rokah. Z zatisjnjenimi očmi, kakor ji je duhoven svetoval, da bi s pogledom na guillotino (smertno koso) in na vse pričujoče, v sercu zbrana, ne bila motena, je Bogu vdana dopustila vse, kar koli se je z njo godilo. Deržavni pravdnik še enkrat prebere obsodbo, potem je bila izročena rabeljnu. V tem trenutku ji je duhoven dal poljubiti bridko martro, ktera je stala na černopregernjeni mizi med dvema prižganima svečama in ji rekel: Jezus, Marija in Jožef. Med tem so jo peljali gori po stopnjicah smertne sekalnice, še malo sekund — in bila je glava ločena od života.

Duhoven je na glas obmolil „Oče naš“ in pristavil: Bog bodi milostiv njeni duši. V imenu Boga Očeta in Sina in sv. Duha. Amen.“ Rabelj je rekel, da še nikoli ni videl kake osebe tako poterpežljivo in vdano iti na morišče.

Kerščanska smert na lovu.

7. avgusta t. l. je bil lov na divje kozle v Lisičji Dolini na Solnograškem, kterege sta se vdeležila tudi grofa Šafgoče in Chamaré in kneza Radzivil in Blücher.

Vstrelili so sicer pet lepih kozlov, pa prigodila se je nesreča, da je namreč zadela kap grofa Chamaré, in umerl je na lovu. Prinesli so ga v vas Therleiten, kjer so pokojnika djali v neki gostilni na oder,

ter so sobo z različnimi planinskimi cvetkami lepšali. Mertvec je bil v lovski obleki in je imel v roki rožni venec. Lovec, ki je spremljal grofa, je povedal, da je imel grof v roki rožnji venec. Ker ga je namreč vedno pri sebi nosil, ga je gotovo v smertnem boju vzela v roke, ter je v tej molitvi izdihnil svojo blago dušo. 9. avgusta so prenesli pokojnika med zvonjenjem vseh zvonov ondotnih cerkvá v vas Tuš, kjer je blagoslovil truplo kanonik Seidl iz Dunaja vpricho domačega župnika in grofov Alfreda in Feliksa Chamare. Od ondod so pripeljali rajncega v prusko Šlezijo na grad Stolz, kjer so ga položili v rodbinsko rakev. —

Ne veste ne ure ne dneva, — pravi Jezus; in res, pri zabavi je našel smert verli katoliški grof, ki se ni sramoval, vedno imeti pri sebi rožni venec.

Enega najde smert na potu, družega na polju. zopet družega pri opravih, ali pa tudi na postelji. Toda pravični se ne boji smerti, ker je vedno pripravljn na Gospodov prihod, — kakor je bil sv. Karol Boromej. — Igral je namreč enkrat z nekterimi duhovni bilard, da bi se nekoliko oddahnil od prevelikega truda. Tedaj je prašal duhovne, kaj bi storili, ko bi bilo treba zdaj precej umreti. Eden je rekel: Jaz bi hitro vzela brevir v roke; drugi pa: Jaz bi naglo poiskal spovednika, da bi se spovedal svojih grehov, itd. Karol pa jim odgovori: Jaz bi pa to igro nadaljeval in končal, ker jaz ne vem nič boljšega narediti, kakor to igro, katero sem začel tudi na čast božjo.

V slavo sv. Mihela.

Spev slovesen, čuj, razlega
Prek nebeških se višav
Svetemu Mihelu v slavo
Rajski poje se pozdrav.
Angeljski ta mili glas
Krepko vnél je tudi nas.

Oj, nadangelj ti mogočni,
Božje slave verli junak,
Dans veselo se spominja
Tvojega imena vsak.
Saj med angelji vso čast
Vživaš moč in pa oblast.

Tvoj oltar je poln krasote,
V njem blišči nam tvoj obraz,
In z junaškim se pogledom
Zdaj oziraš dolj na nas,
Ki pod varstvom Tvojim smo,
In ki čuvaš nas zvestó.

Z mečem svojim si premagal
Vso napuhnjeno derhal,
In prederzne te duhove
Pahnil v brezno si nižáv,
Kjer k Bogu na vekomaj
Ni vrnitve več nazaj.

Tehtnico deržiš pravice,
Kažeš jo v svarilo nam;
Tvoji skerbi jo izročil

Oče je nebeški sam.
V njej razkrivaš vsako zlo,
Ž njo odklepaš nam nebó.

Vojvoda Ti trum nebeških,
Oh, pokaži svojo moč;
Glej, sovražnik hudi skuša
Nas pahniti v večno noč.
Dih njegov od vseh strani
Že nam žuga in protí.

Cerkev Kristusovo brani,
Bodi ji najboljši var,
Da ne bo nje slave skrunil
Zloben zemeljski vihar;
Dvigni v brambo Ti svoj meč.
Kadar bliža se grozeč.

Oj, nad faro našo tudi
Varni svoj razgerni škit,
Da bo prosta vse nesreče,
Da mir bo po nji razlit.
Bodi zvest ji priprošnjik
In v vseh silah pomočnik.

Prišel dan bo sodbe strašne,
Ko kerdel bo Tvojih moč
Vso krivico spet pahnila
V večnega terpljenja noč.
Takrat pa ne zgreši nas.
V rajski nas popelji kras.

J. P. Belostenski.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Z Iga. (Pervo sv. obhajilo.) Lep, pomenljiv in vesel dan bila je za našo faro minula nedelja, 15. po binkoštih, ko je 170 otrok pervikrat pristopilo k mizi Gospodovi. Pustite male k meni, rekel je Jezus Kristus, večna resnica, Pastir in pravi prijatelj malih. Najbližje pri Jezusu so otroci pa gotovo pri prvem sv. Obhajilu, tukaj se prične pravo, istinito in priserčno prijateljstvo med Jezusom in otroci, zatorej je na vrednem prvem sv. Obhajilu večinoma vse ležeče, in na njem zastavljeno bodoče pravo kerščansko, bogoljubno življenje. Zato so se pa tudi naš prečastiti gospod župnik veliko trudili, da bi bilo pervo sv. Obhajilo dostojno zveršeno in da bi obrodilo stoternega dobrega sadú. Podučevali in pripravljali so sami cele letošnje počitnice po več ur v tednu otroke za to vzvišeno, sveto in veleimentno opravilo. Zadnje tri dni pred sv. othajilom so imeli preč. g. župnik z otroci duhovne vaje, in ginljivo je bilo videti, kako so otroci združeno obiskovali v cerkvi sv. Rešnje Telo in jednoglasno na pomoč klicali blaženo Devico Marijo, Mater Jagnjeta Božjega, angelje in svetnike Božje, da bi vredno prejeli Kralja večne slave pod podobo kruha v najsvetejšem Zakramentu. —

V soboto zjutraj je 89 deklic in popoldne 81 fantičev opravilo sv. spoved in prejelo zakrament sv. pokore. V nedeljo zjutraj došli so otroci v šolo, in moleči sv. rožni venec čakali so na odhod v cerkev. Po preč. g. župniku so bili še enkrat iskreno

opominjani na to čudežno visokosveto opravilo, in da naj premišlujejo, koga bodo prejeli in zavžili s sv. obhajilom. Sedaj je začelo z vsemi zvonovi veselo priterkavati, in otroci stopajo v sprevedu za šolskim in cerkvenimi banderci v ozaljšano farno cerkev. Tukaj se je prižgalo otrokom nekaj voščениh sveč, in so slovesno ponovili kerstno obljubo, katero so bili v njihovem imenu storili botri pri sv. kerstu. Nato se je pričela sv. maša, med katero so imeli g. župnik lep in ginljiv ogovor do otrok in odrasčenih; odmolile so se molitve pred sv. obhajilom, in po mašnikovem zavživanju se je opravila očitna spoved (konfiteor), obudili so vero, upanje, ljubezen in hrepenenje po nebeškem Kruhu, ki je Jezus Kristus, Bog in človek v presv. Zakramentu oltarja. Z nebeškim Kruhom večnega življenja nahranjeni otroci so se zopet skupno in jednoglasno zahvaljevali, častili in molili Gospoda Jezusa; in solze vernega ginjenja so nas oblivale, ko smo slišali, kako so presrečni otroci, ti svatje nebeški, glasno in zaupljivo prosili po sv. obhajilu Jezusa, da naj blagoslovi njih oči, katere so ga gledale v sv. Zakramentu, naj blagoslovi njih usta, katera so ga prejela, njih jezik, na katerega je bil položen; njih roke, katere proti njemu povzdigujejo, naj blagoslovi njih serce in dušo, katero je prišel obiskat in razveselit.

Po opravljeni skupni zahvalni molitvi gredo prvo-obhajanci zopet v sprevedu med slovesnim zvonjenjem v šolo, kjer jim preč. gospod župnik, spregovorivši še nekatere besede v spodbudo, razdelé podobice v spomin prvega sv. obhajila, zapišejo vse v bratovščino Naše ljube Gospe presv. Serca, jim podaré svetinjce Naše ljube Gospe, jih poučé, da morajo svetinjce vedno imeti na vratu ter zjutraj in zvečer pobožno zdihniti: „Naša ljuba Gospa presv. Serca, za nas Boga prosi!“ Otroci so bili tedaj poživljeni z nebeškim kruhom in njih serce, upajmo, bo vedno pri Jezusu ostalo, naj jih nobena reč več od njega ne loči. Tako oživljeni in razveseljeni prvo-obhajanci poslové se s kerščanskim pozdravom: Hvaljen bodi Jezus Kristus, ter se razidejo vsak na svoj dom.

V resnici z otroci — prvo-obhajanci — so mnogi trudi, težave in skerbi; toda, če se odgojé verno pobožno za Kristusa, v njihov in drugih časnih in večnih blagor, potem niso preveliki nadaljni trudi in skerbi.

Velike in obilne zasluge pri Bogu zadobivajo oni, ki se trudijo in delajo za pobožno izgojo mladine, zlasti v sedanjih zmedenih časih, ter tako že otroke vodijo h Kristusu Jezusu, kateri edini jih zamore dušno in telesno, časno in večno srečne storiti. Le po dovedenji otrok h Kristusu imela bode sv. Cerkev vedno več dobrih in pravih udov, država in družina verlih družabnikov, nebesa pa vedno več večno srečnih prebivalcev.

Sklepno naj bode le to še omenjeno in rečeno, da slavnost tako ginljiva ni in ne bode ostala brez duhovnega prida vsim faranom.

V uršulinski cerkvi v Loki so 16. sept. slovesne obljube naredile 3 sestre (Magdalena Koceli iz Škofje Loke, Avgušтина Polž iz Mengša in Romana Legan iz Žužemberka); 4 gospdč. pa so bile preoblečene (Beatrika bar. Braunecker z Dunaja [zdaj s. Serafina]; Frančiška Šmitek iz Kroke [s. Mihela]; Bar-

bara Dolar iz Kamnika [s. Aleksija]; Frančiška Mrak iz Loke [s. Valentina].)

Rožnovenske Kraljice griček — Brežičani, dne 10. sept. 1895. Srečno došel sem na rožnovenske Kraljice griček. Z donesenimi milodari izplačali smo: na račun zidarjem 105 gld., za tenki pesek 22 gld., za dva sodčeka cementa 16 gld., za apno 15 gld. In zopet smo suhi, in cerkvena denarna škrinjica prazna. V notrinji nove cerkve se delo nadaljuje in upamo, da h koncu rožnovenskega mesca bode hiša Božja in sv. Jožefa toliko dogotovljena in vravnana, da se posveti in služba Božja v nji prične. Za dobrotnike, koji sedaj pomagajo notrinjo cerkve dogotoviti, se bode ta mesec sept. opravilo zaporedoma devet sv. maš v čast sv. Družini — Jezusu, Mariji in sv. Jožefu, vsaki teden trikrat pa skupno sv. kronica (rožnji venec) žalostne matere Božje, ker je ta mesec posvečen žalostni materi Božji — kraljici marternikov: kajti sila je velika, ako bi se nova cerkev v notrinji sedaj toliko ne dogotovila, da se zamore presv. služba Božja v nji veršiti, bi ubogi katoliki po zimi ne imeli kam k bogo-služju se zbirati, ker prvotni kapeli so se zopet tri stene do sredine porušile; s potresom prizadetimi vred smo tu velike sirote, v mnogih ozirih pa še trikrat večje.

Opravila na rožnovenske Kraljice gričku in pri novi cerkvi sv. Jožefa me je toliko čakalo, da nimam skoro trenutka počitka. Hvala Bogu! Češčenje Mariji Devici, da sem v presv. hišici v Loreti tudi osveženje, okrepljenje in ozdravljenje telesno zadobil in zamorem zopet terpežno delovati in razne tovore prenašati.

Tudi nekaj za pričetek novega šolskega leta. — Misli o razširjevanju bratovščine ss. Cirila in Metoda.

Kar so rajni nepozabljivi lavantinski knezoškof Anton Martin Slomšek z vstanovljenjem, vpeljavo in razširjenjem bratovščine ss. Cirila in Metoda med Slovenci pričeli in doseči hrepeneli, to nadaljujejo sedaj Njegova Svetost sv. Oče papež Leon XIII še v dokaj obilnejši in obširnejši meri. Oba zamoremo nekako imenovati mogočna duševna vojskovodja v dosego, da bi pred drugimi vsi Slovani, zraven pa še vsi narodi vesoljne zemlje postali ena čeda, in da bi bil vsem na čelu le en pastir. Žal pa, da duševnih vojakov za njihove vzvišene namene šteje se še vse premalo. Za pridobitev novih duševnih sil t. j. za pristop novih udov v bratovščino ss. Cirila in Metoda bi se moralo vsaj med našim narodom delati še veliko več, — delati še veliko bolj. In za to bi posebno veliko lahko storili čč. gg. kateheti naših ljudskih šol. Šolska mladina naj bi se v nemala za to, da bi kar vsa stopila med trume duševnih bojnikov, ki bi z orožjem goreče molitve delovala za namene bratovščine ss. Cirila in Metoda, ki so ob enem tudi nameni sv. Očeta papeža. Otroci naj bi opravljali bratovsko molitev doma, naj bi za pristop v bratovščino v nemali tudi svoje stariše in sploh domače, posebej pa naj bi se še v šoli, če ne vsaki dan (ker bi se morebiti povsod ne vnel lahko vsaki g. učitelj za to vzvišeno idejo), vsaj o pričetku, ali o sklepu veroznanskega poduka skupno opravljala bratovska molitev. Samostanske dekliske šole bi v ta namen storile lahko še prav posebno veliko! —

Novo šolsko leto nastopa, — poskusi naj se toraj! prav obilno naj se poskusi! — Letos so dobili vv. čč gg. oo. Lazaristi pri sv. Jožefu nad Celjem posebno mične nove podobice, ki služijo ob enem kot sprejemni list v bratovščino, in imajo na zadnji strani natisnjene: a) Dolžnosti družbenikov, b) Odpustke bratovščine, in c) Bratovščinsko molitev. Že sam pogled te mične podobice bo gotovo nagibal mladino za pristop v prekristno bratovščino ss. Cirila in Metoda. —

Misel za razširjenje bratovščine ss. Cirila in Metoda pa bi se dala, kaj pa da, še po drugih potih in morebit še v dokaj večji polnosti oživiti med našim narodom. Kaj n. pr. ko bi se o misijonih, ki so našemu narodu toliko na moč priljubljeni, in o katerih prilikah so serca vernikov toliko mehka, delalo med drugim tudi za razvoj imenovane bratovščine? Ker Slovanov živi največ v razkolstvu, bi morali vsi katoliški Slovani največ delati, truditi se in moliti za njihovo zedinjenje z Materjo sv. katoliško Cerkvijo. —

Morebit vé kedo drugi še kaj boljšega nasvetovati, n. pr. da bi se konec sv. maše k zdaj vpe-ljanim molitvam dodal (se vé, da z dovoljenjem Višjih) še Oče naš in Češčena si Marija na čast ss. Cirila in Metoda, ali kaj družega enako dobrega. Saj pregovor „Več oči več vidi“ še vedno veljá. Sv. Pavel je učil med drugim: „Vse poskusite!“ Storimo toraj tako! — Vsak, ki hoče veljati za pravega in resničnega narodnjaka — naj postane misijonar za pridobitev novih članov za bratovščino ss. Cirila in Metoda z upanjem, da bo prejel svoj dan bogato plačilo za to! —

Na delo tedaj! —

—č—

Od gorenjske strani.

Razgled po svetu.

Verona. (Zamurska naprava.) V Veroni, kakor smo že omenili, je med drugimi napravami tudi vstav za afrikanke misijone, v kterega je pred nekaterimi tedni pristopil tudi eden najboljših ljubljanskih gimnazijalcev. Imenujejo se družbeniki „Sinovi presv. Serca“ in so posebno priljubljeni prefektu Propagande kardinalu in nadškofu Ledohovskemu. Novi škof te družbe, ki ima svoj sedež ob Sudanu, v Asvanu, je iz te družbe, namreč Monsig. Anton Marija Roveggio.

Le-ta je nedavno v imenu Sinov presv. Serca čestital kardinalu prefektu k njegovi mašniški 50letnici. V odgovoru (iz Solnograda 25. avg. 1895) se kardinal prijazno zahvaljuje za čestitanje in naznanjuje celemu kolegiju svojo blagovoljnost in prosi Boga, da bi to napravo obdaroval z vso najboljšo milostjo in dodelil, da bi iz nje izhajali čversti in goreči aposteljni sv. vere.

In res, kakor naznanja „Nigrizia“ v zvezku za mesec september, sta zopet odrinila iz Verone nova misijonarja za srednjo Afriko, namreč čč. gg.: P. Jožef Weiler iz Trevirske, in Br. Florencij della Rosa iz Trienške škofije. Oba sta iz te družbe in odrinila sta v Terst in od ondod v Kairo. Vsa družba je bila zbrana pri njunem odhodu in med najserčnišimi vošili se je z njima poslovila.

Poseben varh in pomočnik družbe presv. Serca je slavni sv. Peter Klaver, veliki svetnik zamurcev ob Kartagenskih poljanah. Obhajali so njegov god 9. septembra z vso mogočo slovesnostjo tudi v Veroni, kjer se odgajajo in izučujejo misijonarji za zamurce po pravilih in izgledih tega častitljivega predbornika v prid zamurcev.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec vinotok (oktober) 1895.

a) Glavni namen:

Katoliška Cerkev v Švici.

b) Posebni nameni:

1. **S. Donin.** Vse ta in vsaki dan mesca naznanjene, pa še ne zaznamovane, ali mahoma nastale zadeve. Dobre izvolitve poklica. Bogu prijetno delovanje po šolah.

2. **S. Elevertlj.** Detinska ljubezen do sv. angeljev varhov. Vredništva kat. časnikov. Zapuščeni in sprideni otroci.

3. **S. Ewald.** „Duhovni in obhajanci.“ Odpravljenje nekato-liških časopisov. Važne volitve po mestih in deželah.

4. **S. Frančišk Astiški.** Cesar avstrijski. Red sv. Frančiška „Pospeševalci molitvenega apostoljstva.“ Duhovne vaje.

5. **S. Majnolf.** Obrenska in vestfalska dežela. Društva delavcev, učencev in pomočnikov. Izgojitev značajnih, katoliških učiteljev.

6. **Praznik sv. rožnega venca.** Sv. Oče. Katoliško gibanje na Avstrijskem. Spoznanje in spolnjenje volje Božje.

(Dalje sledi.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov, Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe — Dve bolni osebi za pomoč. — Neka oseba se priproča v molitev, da bi se na priprošnjo Lurske M. B., sv. Jožefa in sv. Ant. Pad. neka nevarna zadeva dobro izšla. —

Listek za raznoterosti.

Ljubljana. Prihodnji četrtek, 3. oktobra, bode v uršulinski cerkvi ob 5ih zjutraj sv. maša pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom za ude bratovščine „vednega češčenja presvetega Rešnjega Telesa“ in slovenska pridiga. Med sv. mašo je skupno sv. obhajilo za ude. Tudi ob 4ih zjutraj bo sv. maša za žive in umerle ude bratovščine.

Prihodnji četrtek bo v nunski cerkvi ob 8ih zjutraj sveta maša za ranjce deležnike sv. Detinstva. — Deležniki, kateri so pri tej maši pričujoči, prejmejo pod navadnimi pogoji popolni odpustek, ki se more tudi dušam v vicah v prid obrniti.

Molitev zoper potres (št. 15.) se zopet jemlje v stoljnici.

Bolan je že skoro štiri tedne preč. g. M. Sajč, župnik v Štangi, in se priporoča gg. duhovnim so bratom in prijateljem v molitev.

Poterdilo. Prečastiti gospod monsr. in kanonik! Poterjujem s tem, da sem prejel hvaležno za cerkev na Dobrovi poslani dar 8 gld. in da sti sv. maši že opravljeni. Hvaležni sluga

A. Lovšin, župnik.

Novosti in koristne knjige. Theologische Principienlehre. Lehrbuch der Apologetik von Andr. Schill, Doktor und Profesor an der Universität Freiburg. Paderborn 1895. Važno delo za šolstvo, učenjake in sploh za vterjenje v sv. veri, 512 strani. Cena 3 gld.

Die Höflichkeit von J. Bern. Krier. Freiburg 1895. Cena 60 kr. To je knjižica z 204 str. res zlata vredna, katero bi moral vsak mladi človek v žepu imeti in čitati in prečitavati, ker za premnoge prilike življenja obsega primerne nauke, da bi ne grešil zoper dolžnost in lepo šego. Postavim naj tukaj le nekatere stavke oziroma na cerkev; na str. 154 n. pr. piše:

„Ako kdo stopi v kako cerkev jo ogledat, se pokropi in pokriža, poklekne in malo pomoli („hält die Anbetung“), in ako ni ravno kacega cerkvenega opravila, sme brez šuma iti na okrog in ogledati znamenitosti. Ako gre mimo altarja, v katerem je Najsvetejše, se priklone s kolenom do tal; pri družih oltarjih se globoko z glavo priklone. Ako je v spremstvu z drugim in kake opombe tiho spregovori, naj se varuje vsacega lahkomišljenega besedovanja, smeha, norčevanja; zlasti naj se ne bliža takim, ki molijo, da jih ne moti. Kako nespoštljivost, nespodobnost, nevednost pri tacih prilikah kažejo dostikrat katoliški možje in mladi ljudje! Pridejo in gredo iz cerkve brez kacega verskega znamenja, ne pokrope, ne pokrižajo se, ne pripognejo kolena, ne šepnejo nobene molitvice; védejo se v svetišči, kakor v kakem posvetnem kraju...“

Koledar katol. tiskovnega društva v Ljubljani za prestopno leto 1896, osmi letnik, namenjen zlasti katoliški duhovščini. Komur je znan ta vsestransko koristni koledar, bode gotovo urno segel po njem; kdor ga še ne pozna, bo gotovo hvaležen, ako si ga kupi.

Nevesta Kristusova, v usnji z zlato obrezo 1 gld. 70 kr., potrebna vsaki modri deklici.

Ura — moliti jo pred S. Rešnjim Telesom. Terdo vezana 20 kr. Tudi prav dobra za manj zrelo mladino, ki se večkrat dolgočasi in igra v cerkvi med veliko mašo, ali kadar maše, pridige čaka. Večkrat se poredneži iz cerkve dervijo, ki mislijo, da nimajo kaj početi.

Za poduk in vedrilo so koristne knjižice: Fabijola (60 kr.); — Robinson (60 kr.); — Deteljica (30 kr.); — Kortonica (30 kr.); — Ogleonica (30 kr.).

Koristno: Sprejemna diploma v društvo sv. Družine (10 kr.), manjše (2 kr. in stotina 1 gld. 50 kr.); četert ure pred S. R. Telesom (1 kr.).

Zgodbe sv. Pisma — Skuhala 26 kr. s podobami. Zelo pripravna knjižica za domače branje pri otrocih.

Kerščanski nauk za pervence, od Simona Zupana (10 kr.).

Kruh nebeški za pobožno molitev pred S. R. Telesom, od Jan. Zupana v zlati obrezi 1 gld. 90 kr.

Pot v nebesa. Zlasti za brat. tretjega reda: življenje sv. Frančiška Serafskega itd. (z zlato obrezo 1 gld. 20 kr.).

Ljubimo Jezusa (zniž. cena 50 kr.) od nadškofa Stadlerja.

Stimmen vom Berge Karmel, Monatschrift für das kathol. Volk. Ta mesečnik vredeje znani učeni karmelit P. Serapion in je posebno podučljiv za dosego višje stopnje kerščanskega življenja, kakor tudi mičen za učene. S 1. oktobrom se začne 5 letnik. V „Vabilu“ se prosijo udje družbe sv. Terezije, škapulirske bratovščine in III. reda, da naj bi si vsi sami naročili list in tudi družih pridobivali. Vterjenje v veri in odbijanje napadov na vero je med drugim v programu tega lista. Naročnina s pošto stane 1 gl. 12 kr. Dobivajo se tudi še prejšnji letniki.

Španjsko. Deset nadškofov in 49 škofov je poslalo do sv. Očeta protest zoper framasonsko-laško slovesnost 20. sept. v Rimu.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo. Čast. gosp. župnik Lor. Kristofič 1 gld. —

V. č. g. Fettich-Frankheim 5 gld. — Neim. 1 gld. «za kruhe sv.

Antona» — Neimenovan gosp. župnik 1 velik cekin — 12 gld.

— Iz Idrije 1 gld. «za kruhe sv. Ant.» za uslišanje neke prošnje. —

Neim. «v čast sv. Antona za primerno službo.» 1 gld. — Č. g. duh.

pastir Fr. Tavčar 2 gl. — Č. g. duh. pastir Lor. Rožman 5 gld.

Za sv. Detinstvo: D. M. Polje, 25 gld. — Iz Blok po Tereziji

Drobnič 2 gld. — V. č. g. župnik Fettich-Frankheim 8 gld.

Za vstanovo obljubljenih ss. maš zoper potres: Čast. uršu-

linski samostan 10 gld. — Gdč. M. Pfeiferjeva 10 gld. — Dve

dobrotnici 1 gld. 50 kr. — Č. g. Lor. Rožman 2 gld.

Za novo cerkev sv. Jožefa v Ljubljani: Greg. Gartner 5 gld.

Za Marijanišče: Č. g. župnik Lor. Kristofič 1 gld.

Za Vincencijevo družbo: Neim. dobrotnik 20 gld.

Za brat. S. Rešnj. Telesa: Č. g. župnik Jan. Hromec 17 gld.

50 kr. (Op. Oddano.)

Za cerkev Marije Pom. na Brezjah: Iz Idrije 1 gld. «za

dober namen.»

Za opravo ubožnih cerkev: Iz Šmihela pri Novem Mestu

13 gld. 38 kr. — S Trebelnega 18 gld. — Iz Novega Mesta po

mil. gosp. proštu 26 gld. 30 kr. Po preč. g. kanoniku J. Rozma-u

10 gld. — Iz Starega Terga pri Ložu 2 gld. 50 kr. — Iz Pod-

zemlja 9 gld. 20 kr. — Z Gornjega Tuhinja 31 gld. — Marjeta

Skvarča 1 gld. — Iz Srednje Vasi Bohinjske 35 gld. 36 kr. — Z

Berda 28 gld. — Iz Senožec 10 gld. — Z Verhnike 92 gld. — Iz

Šmarij 21 gld. 85 kr. — Iz Dobropolja 13 gld. — Z Lučin 12 gld.

— Iz Banjaloke 9 gld. 35 kr. — Z Iga 14 gld. 65 kr. — Iz So-

teske 15 gld. — Iz Šempetra pri Novem Mestu 20 gld. — Z Žu-

žemberka 42 gld. — Z Vrabc 8 gld. — Z Bohinjske Bele 28 gld.

25 kr. — S Poloma 21 gld. — Iz Ternovega v Ljubljani 41 gld.

Za cerkev sv. Jožefa v Prjedoru: Neimenovana dobrotnica

dva petdesetaka.

Za razširjanje sv. vere: «Za dober namen» 1 gld. iz Idrije.

Za katol. misijone: Greg. Gartner 10 gld.

Za afrikanski misijon: Neka oseba 1 gld.

Za Marijino afrikansko bratovščino: Mar. Rak 1 gld. —

Marijana Restar 1 gld.